

Тазкия 185-дарс. Мол-дунё инсонга фойда ёки зарар келтиради

ТАЗКИЯ
185-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимахуллоҳнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

19:00 / 22.05.2022 2402

Ислолда мол-дунёнинг айна ўзи ёмонланмайди. Балки одамнинг молу дунёга бўлган муносабатидаги маъно ёмонланади. Одам боласидаги мазкур маъно молга ҳирс қўйиш, уни ҳаромдан топиш, ҳаққини адо этмаслик, ноўрин сарфлаш ёки у билан фахрланиш кабиларда акс этиши мумкин.

Шунинг учун ҳам Аллоҳ таоло Анфол сурасида марҳамат қилади:

مِطْعَةَ رِجَالِهِمْ وَأَعْيُنِهِمْ فَذَلِكُمُ الْوَالْوَالِيَةُ الْمَرْهُومَةُ وَأُولَئِكَ يَفْتَنُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا فَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَثْرَتُ أَمْوَالِهِمْ وَلَا أَبْنَاءَهُمْ وَالَّذِينَ يَدَّبَحُوا عُيُونَهُمْ

«Ва билингки, молларингиз ва фарзандларингиз фитнадан ўзга нарса эмас ва албатта, Аллоҳнинг ҳузурида улуғ ажр бордир» (28-оят).

لَا يَغْنِي عَنْهُمْ كَثْرَتُ أَمْوَالِهِمْ وَلَا أَبْنَاءَهُمْ وَالَّذِينَ يَدَّبَحُوا عُيُونَهُمْ
«Фаршларингизнинг кўпчилиги ва оғилларингизнинг кўпчилиги уларнинг қўлидан келган нарсаларини ўзларига қўйишга қўйиб қўлади. Ва уларнинг қўлидан келган нарсаларини ўзларига қўйишга қўйиб қўлади.»

Каъб ибн Молик розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Кишининг мол-мулк ва шарафга бўлган ҳирси унинг дини учун қўйлар орасига қўйиб юборилган икки оч бўридан ҳам қўрқинчлидир».

Термизий ва Аҳмад ривоят қилишган.

Молга ҳирс қўйиш оқибатида киши Аллоҳ таолога бандалиқдан чиқиб, мол-дунёнинг бандасига айланади. Мол-дунё нимани амр қилса, шуни бажарадиган бўлиб қолади. Мол-дунё эса ўзига ҳирс қўйган одамни ҳеч нарсадан қайтмасликка амр этади. Оқибатда унга банда бўлган шахс барча гуноҳлар ва ёмонликлардан тап тортмайдиган бўлиб қолади.

Салафи солиҳлар мол-дунё фитнасидан жуда ҳам қўрққанлар.

Яҳё ибн Муъоз: «Дирҳам чаёндыр. Агар унинг дамани яхши билмасанг, зинҳор олмагин. Борди-ю у сени чақиб олса, захри ўлдиради», деди. «Унинг дами нима?» дейилди. «Унинг дами ҳалолдан топиб, ҳалолга сарфлашдыр», деди.

Мол-дунёнинг мадҳи

Мол-дунё дин ва дунё фойдаси учун восита бўлиши мумкин. Аллоҳ таоло уни «яхшилиқ» деб номлаган. Одам боласининг бу дунёдаги юришининг мол-дунёга боғлиқлиги ҳам бор.

Аллоҳ таоло Нисо сурасида марҳамат қилади:

مُّهُوسًا وَأَوْهِيْفًا مَّوْضُوعًا وَأَمَّا يُقْمُكُلٌ لِّلَّالْعَجَّيْتِ لَأَمْكُلُ أَوْمًا ءَأَهَفٌ سَلَاؤُتْ وَتَآلَو
أَفْوَغْمَ الْوَقْمَ لْأُولُوقَ و

«Аллоҳ сизларга (ҳаёт) тиргаги қилиб қўйган молларингизни эси пастларга берманг» (5-оят).

Бу амрнинг баёнида «молларини» демасдан, «молларингизни» деб хитоб қилинишида ҳам катта ҳикмат бор. Қуръони Карим эсипастларнинг хусусий молларига ҳам жамоатнинг моли деб қарамоқда. Демак, мусулмонлар қўлидаги мол-мулк айни вақтда мусулмон жамоасининг ҳам мол-мулки ҳисобланади. Ўша мол бекордан-бекорга совурилмаслиги учун жамоат ҳам жавобгардыр. Чунки мол-мулк ҳам якка шахсларнинг, ҳам жамоаларнинг ҳаётида улкан қийматга эга. Шунинг учун ҳам уни Аллоҳ таоло ояти каримада **«Аллоҳ сизларга (ҳаёт) тиргаги қилиб қўйган»**, деб

